

"Породичну шетњу" су у Београду, 12. септембра, уприличиле "Двери", једна од водећих националних НВО. Шетња је требало да подсети на све вредности традиционалне породице. Она је представљала и тихи протест против иритирајуће медијске и институционалне афирмације "Геј параде".

Иако медијски слабо промовисана, "Породична шетња" је успела. Дошло је преко 2.000 људи, махом младих парова са децом. Они су, у добром расположењу, са балонима и звончићима у рукама, прошетали градом. Није било политичких парола, није забележена ни једна увреда. Све је било пристојно, ведро и мирољубиво. Дакле, "европско" и "урбано", како би се то рекло у еврореформским круговима.

Како је, међутим, ова манифестација дочекана у Другој Србији?

Саму њену најаву идеолошки увек будне "Е-новине" одмах су напаале. У најбољем маниру луковићевског новинарства, најављен догађај је стављен у контекст "Нове српске фашистичке мисли", "чемерних Дверјана", пароле "Родитељи, рушите школе, деца вас моле", и "чика Пахомија са својим популарним серијалом `Лако обучена деца су украс света`" [\[1\]](#). Пошто такав говор има за циљ само вербални линч, он је и уследио у коментарима на овај текст. "То су српски шетачи апокалипсе", "љотићевци и њихов Збор", "попови, националисти, ултра-националисти, нацисти, бивши еспеесовски новинарски испртци, све у свему ГОЛА ГОВНА" (начин писања изворни) [\[2\]](#) ...

А када је "Породична шетња" већ одржана, Е-новине су само наставиле у истом стилу љубави и толеранције. Како у шетњи није било политичких испада, "хомофобичних" парола, ничега ружног за шта би се могло ухватити, Е-новине су продужиле са начелним ругањем читавој манифестацији. "Хомофобични рингишпил", био је "креативан" наслов тог текста [\[3\]](#), а у њему су се могли наћи једнако "креативни" изрази као што су "хепенинг православно-обданишног карактера", "Пахомије учествовао у креирању

плејлисте", "Република Шумска", "Рингишпил се роди. Ваистину се роди", и сличне "духовитости" достојне, ваљда, само логорских зидних новина (под условом да их уређује доктор Менгеле, лично). Сличног карактера духовитости били су и остали објављени коментари: "антицивизацијска манифестација родољуба коштуњаве дверско-мантијашке провинијенције" "довољно четника", "боже ме сачувај српских двери, спц и осталих гована, амен!" и сличне љубазности из арсенала наших дичних Европљана [\[4\]](#)

.

И Б92 је лепо дочекао "Породичну шетњу". Он се прво чувао да ни једном речју не помене ову манифестацију, како се случајно нико "млад и урбан" не би преварио да на њу дође. Ипак, када се шетња већ одржала, и када у њој не само да није било ничег ружног, већ је било много тога и пристојног, и симпатичног, и "младог и урбаног", Б92 није умео да уради ништа друго до да, у 19.36, истог дана, на свој сајт постави вест под насловом "Десничари организовали шетњу"! [\[5\]](#) А то "десничари" на познатом, Б92 језику једноставно значи "екстремисти" и "фашисти". Но, пошто је исувише Београђана видело шетњу, па им је заиста тешко било да децу са балонима "прочитају" као десничаре који марширају улицама Београда, Б92 је, током ноћи, променио наслов ове вести у: "Одржана `породична шетња`" [\[6\]](#)

.

Иако је промењен наслов, остатак вести остао је истог карактера. То ће рећи - нетачан и манипулантски. У поднаслову је, наиме, стојало: "У организацији десничарског удружења Српски сабор `Двери`, у Београду се одржао скуп под називом `Породична шетња`, у присуству неколико стотина грађана". Б92 је, дакле, у најбољој традицији примитивног, манипулантивно-политичког новинарства из деведесетих, смањио број учесника на "неколико стотина" [\[7\]](#). При томе је још и организаторима директно прилепио етикету "десничарски". Та етикета је у Б92 дискурсу не само увредљива, већ за њу, у овом контексту, и није било никаквог оправдања.

Наиме, чак и ако је тачно да неки Дверјани лично нагињу странкама са десног политичког спектра, та информација је у овоме контексту од споредне важности. Јер, Двери су невладина и нестраначка организација која је уприличила један неполитички и нестраначки скуп. Дисквалификовати тај скуп извлачењем у први план политичке оријентације неких њихових организатора једнако је медијски коректно колико и дисквалификација политичких противника, током деведесетих, објављивањем медицинских картона жена страначких лидера.

То је познати и озлоглашени метод који подразумева да се, под фирмом информисања, шверцује безобзирна дисквалификација људи. "Јеврејин Фројд је отац психоанализе" и "Комуниста Гагарин је први човек у свемиру", свакако да су, строго формално, истинити искази. Али, апострофирање нечијих личних атрибута у контексту ствари за које они немају значај, јесте врста фалсификата. Тиме се оно што је споредно извлачи у први план и тако се, рачунајући на већ развијене предрасуде код публике, дисквалификује оно што би, презентује ли се неутрално, могло да изазове симпатије.

Пошто, дакле, нико није могао да каже ни једну реч против породица које, са балонима у руци, шетају градом, Б92 је атрибутом "десничарски" упозорио своју идеолошки "сензибилисану" публику да не сме да поверује сопственим очима. Јер, њихове очи су виделе петогодишње дечаке и девојчице, али, њихов идеолошки прочишћени Б92 ум морао је да иза те идиличне слике види само опасне и зле десничаре. Штоно рече Теофил Панчић - «деца осмошколске доби, мушка особито, неретко су баш красни мали фашисти. (...) Они постају верне копије својих наказних родитеља, покорно репродукујући њихов говнарски weltanschauung до у лошу бесконачност» [8]. А пошто су Дверјани "десничари", тј. по Б92 коду "фашисти", то је Велики брат, управо испред слике деце са балонима, морао да пошаље јасан сигнал упозорења да се чувамо погрешних мисли и осећања према тим бићима која егзистирају у тако сумњивом идеолошком окружењу. Јер, као што рече један од "Пешчаникових" хероја љубави и толеранције, «дубина мисли и ширина душе нацисте може се прецизно измерити само куршумом» [9]

И уместо да организаторима и учесницима "Породичне шетње" допусти да сами нешто кажу о томе зашто су се окупили, Б92 је, у наставку ове вести, позвао свог омиљеног државног секретара, Марка Карацића, из Министарства за људска и мањинска права, да прокоментарише ову манифестацију. А звати Карацића, који је све време наступао као незванични портпарол Геј параде, да коментарише "Породичну шетњу", било је исто што и звати Андреја Жданова, стаљинистичког комесара културе, да прокоментарише најновију поему Ане Ахматове! Но свеједно, у вести Б92 стоји да је Карацић рекао "да би директор те школе морао да буде позван на одговорност за ученике који данас долазе у Београд да би учествовали у `Породичној шетњи`".

"Које сад школе?!", могли смо се сви запитати, "какви сад ученици?", пошто се у овој вести није помињала нити нека школа, нити неки директор. Да ли је неки директор организовано довео своје ученике у Београд или је само дозволио ђацима да дођу на "Породичну шетњу", остало је и пре и после тога нејасно. Професионализам би налагао

да уредник Б92 или избаци цео овај део, или га објасни. Али, овај нејасни сегмент вести је ипак задржан јер је био важан део пакета претњи и "позивања на одговорност" који је долазио од државног секретара Караџића. Он је, наиме, не само тражио обрачун са неименованим директором због његовог неименованог дела, већ је, у својој другој, од укупно две реченице, "оценио да је смањивање цена карата у Зоолошком врту, за учеснике данашњег скупа, пример дискриминације". Овај део вести је ипак био јаснији, јер је претходно речено да је Вук Бојовић позвао родитеље да своју шетњу заврше тако што ће децу, у пола цене, довести у Зооврт. То је пре свега био добар пословни потез. Ако су деца главна публика Зооврта и ако се негде скупило много деце, природно је да се публика привлачи нудећи им се попуст. Али, Караџић је у овом потезу видео неку тајанствену и опасну "дискриминацију" и одмах се због тога најстрашније побунио.

Но, ово "позивање на одговорност" и упозоравање на "дискриминацију", и то у контексту једне племените и безазлене манифестације, са становишта медијске философије Б92, наравно да није било случајно. То "тренирање строгоће" једног државног секретара имало је једноставну функцију прикривеног застрашивања публике и одржавања успостављеног анимозитета. Наиме, ако нека вест почне са "десничари", а заврши са "позивањем на одговорност", онда предмет те вести може бити и најсимпатичнији (деца која са родитељима шетају градом). Али, начин на који је вест презентована, једноставно, већ је створио довољно одбојности према идеолошки "неприхватљивој" садржини. Тако се још једном утврђује кохерентност идеолошке слике стварности која се утувљује публици.

Као најкоректнији медиј Друге Србије према овој манифестацији ипак се показао лист "Данас" [\[10\]](#). У његовом кратком извештају организатори нису називани "десничарима", није умањиван број присутних, нису коришћени увредљиви изрази, нису као једини коментатори скупа позивани његови директни непријатељи, а чак су и организатори пуштени да кажу коју реч о циљу и карактеру манифестације... Куд ћете више? Ово је позитиван изузетак који рађа наду да професионализам, макар у појединим сегментима, може да надвлада идеолошку инструментализацију медија и новинара.

Ипак, уопштено посматрано, однос Друге Србије према "Породичној шетњи" био је, у основи, секташки и подао. Друга Србија, која је главни покровитељ Геј параде, уопште није уочила једну, за њихове штићенике крајње позитивну страну "Породичне шетње". Та манифестација је, наиме, била миран одговор на "Поворку поноса" и на најбољи начин демонстрирала баш оно што је у добром интересу хомосексуалаца: толеранцију, мирољубивост, грађанску културу, одговорност...

"Ви имате ваше вредности", симболички су поручивали учесници "Породичне шетње" читавим својим понашањем. "Али, ми имамо наше и њих ћемо се држати. Нама се не допада то што ви радите и то у шта верујете. Али, ми вас нећемо јурити по улицама, ми вас нећемо вређати и проклињати. Ми само показујемо оно што је нама вредно и у шта верујемо. И сматрамо да је сваком човеку то што ће сам да види, код нас и код вас, довољно да изабере живот какав жели".

Уопште, учесници "Породичне шетње" демонстрирали су саму суштину толеранције. Толеранција и јесте то да, када нам се нешто не допада, ми не посежемо за агресијом, не желимо ничије уништење, ничији нестанак. Толеранција је идеја мирног сапостојања различитих, па чак и противстављених вредносних групација. Учесници "Породичне шетње" су, штавише, демонстрирајући на миран начин своје неслагање, заправо дали пуни грађански легитимитет егзистенцији "Поворке поноса". Јер, они јесу истакли своје неслагање са "Поворком". Али, начином на који су то неслагање изразили, они су је грађански потпуно легитимисали. Они су је одбацили вредносно, да би је легитимисали грађански. И то је тако важан моменат да свако ко има елементарну грађанску културу ту истину не може а да не разуме.

Али, Друга Србија то није разумела. Јер она и не мисли грађанском логиком, већ логиком идеолошке секте. Наиме, за идеолошке бојовнике грађанска легитимација је ништа, а идеолошка хегемонија је све. Иако су Другој Србији увек уста пуна толеранције, сваки њен потез је пун вербалног насиља и слабо прикривене жеље за уклањањем другачијег. Срамно извештавање о "Породичној шетњи" још једном је показало да ова идеолошка групација суштински не жели толеранцију и мирно сапостојање различитих вредносних система. Она, изгледа, жели само тоталитаристичко наметање једног вредносног система, једног начина живота и једне истине.

Зато је чак и према тако племенитој, мирној и безазленој ствари као што је "Породична шетња" Друга Србија била толико зла и вулгарна. Она није могла да сакрије да заправо не жели Србију у којој мирно коегзистирају и "Породична шетња" и "Поворка поноса". Она жели Србију у којој постоји само "Геј парада", само једна вредносна опција, само једна идеологија, само један исправан, "политички коректан" начин живота. Начином на који је извештавала о "Породичној шетњи" Друга Србија је заправо показала да не жели грађански мир. Она је показала да жели рат, да хоће насиље, она прижељкује много премлаћених гејова, она хоће да "Поворка поноса" донесе крв на улице Београда, како би, онда, имала изговора да до краја реализује своју тоталитаристичку амбицију. Амбицију да се по Београду више никада не виде ни Спасовданске литије, ни Породичне шетње, ни Првомајске поворке... Нити ишта друго, само до – Геј параде. И то искључиво оне које уприличују политички и идеолошки подобне организације.

Зато је извештавање Друге Србије о "Породичној шетњи" било важно и знаковито. Оно је било важно јер је показало праву природу медијских припадника те идеолошке групације, праву страну њихове "професионалности", "толерантности", "урбаности"... Оно је било знаковито, јер су сада сви лепо могли да виде то неискрено и нашминкано лице како се криви од злобе и мржње. А у такво лице Србија се, ипак, уз сву медијску галаму и наговарање, тешко може заљубити.

[1] <http://www.e-novine.com/entertainment/entertainment-vesti/29810-Kad-Dverjani-mariraju.html>

[2] <http://www.e-novine.com/comments/entertainment/entertainment-vesti/29810-Kad-Dverjani-mariraju.html>

[3] <http://www.e-novine.com/entertainment/entertainment-reportaza/29909-Homofobini-ringipil.html>

[4] <http://www.e-novine.com/comments/entertainment/entertainment-reportaza/29909-Homofobini-ringipil.html>

[5] http://www.b92.net/info/vesti/index.php?yyyy=2009&mm=09&dd=12&nav_category=12&nav_id=381109 посећено 12. септембра 2009, око 21 час.

[6] Иста адреса, са насловом какав стоји и данас.

[7] Процена организатора је била око пет хиљада: <http://www.dverisrpske.com/tekst/174599>

- [8] Теофил Панчић, *Кроз клисурине*, «Библиотека XX век», Београд 2007, стр. 277;278.
- [9] *Пешчаник ФМ*, књига 10, ур. Светлана Лукић и Светлана Вуковић, Београд 2007, изд. Пешчаник, стр. 190.
- [10] http://www.danas.rs/vesti/drustvo/porodicna_setnja.55.html?news_id=171814